

hatásköre ezen rendelet hatálybaléptének napjától kezdve a hátszegi és a puji kir. járásbiróságok területére szorítkozik. A rendelet 1912. évi július 1-én lép hatályba. E napig a petrozsényi kir. járásbiróság közjegyzői megbizásait a hátszegi kir. közjegyzőnek adja ki.

*

Személyi hírek. Kir. közjegyzőkké neveztettek ki *Mikosevics Kanut* országgyűlési képviselő és zombori gyakorló ügyvéd *Szegedre* és *dr. Halász László* czeglédi gyakorló ügyvéd *Czeglédre*.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre . . . 10 kor. Félévre . . . 6 „	Felelős szerkesztő: Dr. HOLITSCHER SZIGFRID budapesti kir. közjegyző.	Szerkesztőség és kiadó- == hivatal == Budapest, VI, Andrásy-út 9.
--	---	---

Tartalom. Minták az 1912: VII. t.-cz. 29. és 30. §-ainak gyakorlati alkalmazásához. — Felsőbirósági határozatok. — Közlemények.

**Minták az 1912 : VII. t.-cz. 29. és 30. §-ainak
gyakorlati alkalmazásához.**

Az 1912 : VII. t.-cz.-nek az örökösödési eljárás „egyszerűsítésére“ szolgáló rendelkezései, mint előrelátható volt, a gyakorlatban sok tekintetben zavart és bizonytalanságot idéztek elő és el fog telni egy bizonyos idő, míg a kívánatos egyöntetűség ezen rendelkezések keresztülvitelében helyreáll. A nehézségek főként onnan erednek, hogy a törvény a közjegyzőtől tulajdonképen a hagyatékátadó végzésnek jegyzőkönyvbe foglalását kívánja meg a hagyatéktárgyalásnak gyakran oly stádiumában, amikor ezen átadó végzésnek tartalma, sőt egyáltalán kibocsáthatása kérdéses még. Nevezetesen áll ez azon ügyekben, amelyekben kiskorú stb. van érdekelve és az osztály ennél fogva gyámhatósági jóváhagyásra szorul. Véleményünk szerint ily esetekben az osztálykivonatok mindaddig el nem készíthetők, míg a gyámhatóság az osztályt jóvá nem hagyja és ennél fogva az iratok azzal lesznek a gyámhatósághoz beterjesztendőek, hogy gyámhatósági észrevételezés után mindenestre a közjegyzőnek adassanak vissza, akár a jóváhagyott osztály alapján készült kivonatokkal való felszerelés, akár újabb osztály felvétele céljából.

Értesülésünk szerint az igazságügyministeriumban újabb rendelet és minta is készül az örökösödési eljárásra vonatkozó két szakasz végrehajtása tárgyában.

A kérdés tisztázásához kívánunk hozzájárulni az alábbi mintákkal is.

*

A) (Kivonat és végzés mintája.)

. közj. hagy. sz.
. kir. járásb. sz.

KIVONAT

a 19 évi hó
napján végrendelet hátrahagyása mellett, nélkül, elhalt
. volt lakos hagyatéka
ügyében a kir. járásbiróságnak 19 Ö.
. számú megbízó végzése folytán
. közjegyző által 19 évi
. hó napján felvett hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvből.

„OSZTÁLY:

Örökhagyó hagyatéka a leltár szerint a következő vagyonrészekből áll:

I. Cselekvő állapot:

1. ingatlanban	K	f.
2. készpénzben és követelésben	K	f.
3. egyéb ingóságban	K	f.
A cselekvő állapot összege	K	f.

II. Szenvedő állapot: K f.

Tiszta hagyaték K f.

Örökhagyó után, ki halálesetfelvétel szerint
állapotban halt el, hátramaradtak a halálesetfelvétellel igazolt

kik végrendelet hiányában törvényes öröklésre hivatvák.

(Vagy:) Örökhagyó által 19 évi
hó napján tett, szabályszerűen kihirdetett és az érdekeltek
által az öröklés jogalapjául elfogadott végrendelete alapján hagyatékában a következő öröklés foglal helyt:

A) HAGYOMÁNYOK:

B) ÖRÖKÖS :

A hagyaték törvényes, érvényesnek elismert végrendeleti öröklés és osztályegyezség jogcímén és egymásközötti egyenlő, alább megjelölt arányban

mint igazolt örökös nek
. terhelten hagyatékberólag átadandó

A hagyatéki kimutatás és mellékletei az örökösödési illetékeknek 14, 30 napon belül leendő kiszabása és a
kir. járásbirósággal való közlése végett a
. hivatalhoz átteendő. A kor. fill.
%o-os örökösödési illeték: hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvön bélyegben lerovatott, -ndó, a hoz
a birói letétből kiutalandó készpénzből megküldendő.

Az átadás jogerőre emelkedése, illetve a fenti 14, 30 nap eltelte után megkeresendő
felhivandó
utasítandó

Miről értesítendők:

1. kir. közjegyző,
2. a hagyatéki kimutatás és mellékletei kapcsán a
. hivatal,
3. árvaszéke,
4. -----
5. -----
6. -----

Az átadás jogerőre emelkedése után:

. , 19 . . évi hó . . n.“

V é g z é s .

A kir. járásbiróság a hagyatékot a fent megállapított és árvaszéke által sz. alatt jóváhagyott osztály értelmében átadja és e végzés jogerőre emelkedése után a mint telekkönyvi hatóságot az átadás alapján szükséges telekkönyvi bejegyzések végett megkeresi felhívja, utasítja a fenti osztályban megállapított rendelkezések fogantatására kir. közjegyzőnek a hagyatéki leltározása és tárgyalása körül felmerült díja és költsége a felszámított kor. . . fill.-ben megállapítatik, mely összegnek a jogerőre emelkedés utáni 15 nap alatt végrehajtás terhével nevezett kir. közjegyzőnek kezeihez leendő megfizetésére az örökös köteleztet melynek kifizetése tudomásul vétetik, melynek a birói letétből való kiutalására fentebb az utasítás megadatott.
. 19 . . évi hó . . napján.

*

B) (Kivonat példája.)

32/1912. közj. sz.

1912. Ö. 46. budapesti VI. ker. kir. járásb. sz.

K I V O N A T

a Budapesten, 1911. évi május hó 17. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt Péter Szabó Pál volt budapesti lakos hagyatéka ügyében a budapesti VI. ker. kir. járásbiróságnak 1912. Ö. 46/3. számú megbízó végzése folytán budapesti kir. közjegyző által Budapesten, 1912. évi április hó 13. és illetve május hó 8. napján folytatólag felvett hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvből:

„O s z t á l y .

A hagyatéka a következő vagyonrészekből áll:

I. Cselekvő állapot.

A) Ingatlan.

1. A kiskunmajsai 3661. sz. telekkönyvi betétben A) I. 1. sor 7902. helyrajzi szám alatt felvett ingatlannak $\frac{1}{5}$, azaz egyötöd része, értéke K 423.—
 2. A kiskunmajsai 3662. sz. telekkönyvi betétben A) I. 1—2. sor, 8108. és 8109. helyrajzi szám alatt felvett ingatlannak $\frac{6}{10}$, azaz hat tizedrésze, értéke K 300.—
- Összes cselekvőség K 723.—

II. Szenvedő állapot.

A) Temetési költségek.

1. Péter Szabó Gábor által kifizetett temetési költség K 250.—
Tiszta hagyatéka K 473.—
azaz Négyszázhetvenhárom korona.

Örökös után, ki a halálesetfelvétel szerint nőtlen állapotban halt el, hátramaradtak a halálesetfelvétellel igazolt testvérei

1. Péter Szabó Julianna férj. Nagy Bakró Ferenczné, kiskunmajsai lakos.

2. Péter Szabó Margit férj. Kakas Lajosné, ujbpesti Atilla-utca 32. lakos.

3. Péter Szabó György, budapesti VII., Nagydiófa-u. 21. lakos és

4. Péter Szabó Gábor, ujbpesti Új-utca 3. lakos;

akik minthogy örökhagyó végrendelet hátrahagyása nélkül halt el, egymásközti egyenlő aránybani törvényes oldalági öröklésre hivatvák.

Ennélfogva a hagyaték törvényes oldalági öröklés és osztályegyezség jogczímén és egymásközti egyenlő arányban: 1. Péter Szabó Julianna férj. Nagy Bakró Ferencznének, 2. Péter Szabó Margit férj. Kakas Lajosnének, 3. Péter Szabó Györgynek és Péter Szabó Gábornak, mint igazolt örökösöknek hagyatékbiróilag átadandó.

A hagyatéki kimutatás és mellékletei az örökösödési illetéknek 30 napon belül leendő kiszabása és a budapesti VI. ker. kir. járásbirósággal való közlése végett a budapesti m. kir. központi díj és illetékkiszabási hivatalhoz átteendő.

Az átadás jogerőre emelkedése, illetve a fenti 30 nap eltelté után megkeresendő a kiskunhalasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, hogy a kiskunmajsai 3661. sz. telekkönyvi betétben A) I. 1. sor 7902. helyrajzi számú és az ugyanottani 3662. sz. telekkönyvi betétben A) I. 1—2 sor 8108. és 8109. helyrajzi számok alatt néhai Péter Szabó Pál nevén felvett ingatlan jutalékokra a tulajdonjogot fejenkénti egyenlő arányban Péter Szabó Julianna férj. Nagy Bakró Ferenczné, Péter Szabó Margit férj. Kakas Lajosné, Péter Szabó György és Péter Szabó Gábor javára törvényes oldalági örökösödés czímén kebeleztesse be.

Miről értesítendő:

1. budapesti kir. közjegyző.

2. A C) alatti hagyatéki kimutatás és mellékletei kapcsán a budapesti m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatal.

3. Péter Szabó Julianna férj. Nagy Bakró Ferenczné, Kiskunmajsa.

4. Péter Szabó Margit férj. Kakas Lajosné Ujbpest, Atilla-u. 32.

5. Péter Szabó György Budapest, VII., Nagydiófa-utca 21.

6. ügyvéd, mint Péter Szabó Gábor meghatalmazottja.

Az átadás jogerőre emelkedése után:

7. a kiskunhalasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság. Kelt Budapesten, 1912. évi május hó 8. napján.“

*

C) (Hagyatéktárgyalási jegyzőkönyv, kivonat és végzés példája.)

HAGYATÉKTÁRGYALÁSI JEGYZŐKÖNYV

felvétel budapesti királyi közjegyző részéről a Budapesten, 1911. évi október hó 27. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt Sz . . . I. . . . volt budapesti lakos hagyatéka ügyében a budapesti VI. ker. kir. járásbiróság 1912. Ö. 92/3. számú megbízó végzése folytán:

Jelen vannak:

Előterjesztetvén a megjelentek előtt örökhagyónak haláleset-felvételi íve és az összes többi hagyatéki iratok, azok helybenhagyatnak és a tárgyalás alapjául elfogadtatnak. Megállapítatik, hogy ezek szerint az örökhagyó hagyatékában érdekeltek ezen hagyatéki tárgyaláson mind megjelentek és hogy közöttük az alábbiakban előterjesztendő kérelemhez képest úgy az örökösödési jog, mint az örökrészek tekintetében egyezés jött létre. Ennélfogva az érdekeltek által jegyzőkönyvbe vétetni kéretik a közöttük a hagyatéki vagyon megállapítása, az örökösök és örökrészeik meghatározása, valamint a hagyaték átadása tekintetében létrejött következő:

„Ösztály stb. stb.

Kelt Budapesten, 1912. május 13. napján.“

Eljáró kir. közjegyző készkiadásait felszámítja: a) postabérek 1 K 48 fill., b) bélyeg 72 fill. összesen 2 K 20 fill., mely összeg kifizettetett.

Felolvastatott, helybenhagyatott és aláíratott.

Kmf.

Aláírások.

34/1912. közj. sz.

1912. Ö. 92. budapesti VI. ker. kir. járásb. sz.

KIVONAT

a Budapesten 1911. évi október hó 27. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt Sz. I. volt budapesti lakós hagyatéka ügyében a budapesti VI. ker. kir. járásbiróságnak 1912. Ö. 92/3. számú megbízó végzése folytán budapesti kir. közjegyző által Budapesten, 1912. évi május hó 13. napján felvett hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvből.

„Osztály.

A hagyaték a következő vagyonrészekből áll:

I. Cselekvő állapot:

A) Ingó.

1. A Budapesti Közuti Vaspálya Társaság által a m. kir. állampénztár, mint birói letéthivatalnál 1911. december 2-án 920. cikk alatt birói letétbe helyezett óvadék K 101.33

II. Szenvedő állapot K —.—

Tiszta hagyaték: K 101.33

azaz: Egyszázegy korona 33 fillér.

Örökhagyó után, ki a halásetfelvétel szerint nőtlen állapotban halt el, hátramaradtak a halásetfelvétellel igazolt testvérei:

1. K. M.-né, szül. S. F. és

2. S. J.,

mindketten budapesti (VI., Sziv-utca 7.) lakósok, akik, minthogy örökhagyó végrendelet hátrahagyása nélkül halt el, egymásközi egyenlő arányban törvényes oldalági öröklésre hivatvák.

Ennélfogva a hagyaték törvényes oldalági öröklés és osztályegyezség jogczimén és egymásközi egyenlő arányban 1. K. M.-né, szül. S. F.-nak és 2. S. J.-nak, mint igazolt örökösöknek hagyaték-biróilag átadandó.

Az átadás jogerőre emelkedése után utasítandó a m. kir. állampénztár mint birói letétpénztár, hogy az általa 1911. december 2-án 920. cikk alatt bevételezett 101 korona 33 fillérből a bélyegben lerovandó 5°/_o örökösödési illeték fedezetéül 5 kor. 05 fillért küldjön be a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnak, a fennmaradó összeget és a kamatokat pedig fizesse ki két egyenlő részben K. M.-né, szül. Sz. F.-nak és Sz. J.-nak.

Utalványosok figyelmeztetendők, hogy az átadás jogerőre emelkedése után számított 8 napon túl, a m. kir. kincstár kamatot nem fizet és hogy a kiutalt összeg 8 nap elteltével még egy évig fog kamat nélkül kezeltetni, azután pedig a m. kir. állampénztárba elhelyeztetni, fennmaradván a feleknek a joguk, esetleges igényeiket az elévülési határidőn belül az illetékes pénzügyi hatóságnál érvényesíthetni.

Miről értesítendő k:

1. budapesti kir. közjegyző,
2. a budapesti m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatal,
3. K. M.-né, szül. Sz. F.
4. Sz. J. (mindkettő Budapest VI., Sziv-utca 7.)
5. Budapesti Közuti Vaspálya Társaság, (Budapest, V., Lipótkörut 22.)

az átadás jogerőre emelkedése után

6. M. kir. állampénztár, mint birói letéthivatal.

Kelt Budapesten, 1912. május 13. napján.“

Végzés.

A budapesti VI. ker. kir. járásbiróság a hagyatékot a fent megállapított osztály értelmében átadja és e végzés jogerőre emelkedése után a m. kir. állampénztár mint birói letéthivatalt utasítja a fenti osztályban megállapított rendelkezések foganatosítására. kir. közjegyzőnek 2 kor. 20 fill.-ben felszámított készkiadása megállapittatik, mely összeg kifizetése tudomásul vétetik.

Budapest, 1912

D) (Hagyatéktárgyalási jegyzőkönyv példája.)

HAGYATÉKTÁRGYALÁSI JEGYZŐKÖNYV,

felvétel budapesti királyi közjegyző által a Budapesten 1911. évi december hó 22-én végrendelet hátrahagyásával elhalt hagyatéka ügyében, a budapesti VI. ker. kir. járásbiróságnak 1912. Ö. 38/8. számú megbízó végzése folytán.

Jelen vannak a felek részéről:

Előterjesztvén a megjelenteknek örökhagyónő haláleset-felvételi ive, továbbá a budapesti VI. ker. Előljáróság által 1912. márczius 7-én felvett és az iratoknál elfekvő hagyatéki leltár, végül örökhagyónőnek 1905. június 30-án kelt és a budapesti VI. ker. kir. járásbiróság által 1911. december 30-án kihirdetett írásbeli végrendelete az iratoknál elfekvő hivatalos másolatban, valamint az összes többi hagyatéki iratok, azok a megjelent érdekelték részéről az alábbi kiegészítésekkel helybenhagyatnak és a tárgyalás alapjául elfogadtatnak. Nevezetesen:

I. A halálesetfelvétel kiigazításaképen megállapítatik, hogy örökhagyónő fia, időközben 1912. február hó 27-én szintén elhalt és hagyatéka eljáró kir. közjegyző által ezen hagyatéki ügygyel együttesen tárgyalatik.

II. A budapesti VI. ker. Előljáróság által felvett leltár az alábbi kiegészítésekkel helybenhagyatik és ehhez képest a következőkben állapítatik meg véglegesen a hagyatéki

L e l t á r.

I. Cselekvő állapot.

A) I n g ó:

1. Butor és lakfelszerelés a hivatkozott előljárósági leltár 16—28. tételei szerint. 218.—

Átvitel K 218.—

Áthozat K 218.—

B) K ö v e t e l é s e k:

2. Értékpapírok és betétkönyv u. a. leltár 1—15. tételei szerint. 228,853.—

amelyek a Magyar leszámítoló és pénzváltóbank . . . számú safe depositjából a leltározás alkalmával kivétettek és a m. kir. állampénztár mint birói letéthivatalnál 1912. márczius 13-án . . . sz. a. birói letétbe helyezettek.

3. Értékpapírok a Magyar leszámítoló és pénzváltóbank lipótvárosi fiókontézeténél őrzési letétben u. a. leltár 29. tétele szerint. 36,200.—

4. örökhagyónő fiának váltótartozása 7,290.—

5. örökhagyónő fiának kölcsönkötelezvényen alapuló tartozása 51,000.—

6. örökhagyónő fiának kölcsönkötelezvényen alapuló tartozása. 50,000.—

összes cselekvőség . . . 373,561.—

azaz Háromszázhetvenháromezeröttszázhatvanegy korona.

II. Szenvedő állapot.

I. Gyógykezelési és temetkezési költség az előljárósági leltár II. 1—4. tételei szerint 2.450.—

Tiszta hagyaték . . . 371,111.—

azaz Háromszázhetvenegyzerszáztizzenegy korona;

megjegyezvén, hogy az előljárósági leltárban II. 5 alatt felvett tartozás a leltárból kihagyandó volt, mert az örökhagyónő fiának tartozását képezi és a fentebb I—3 alatt leltárba vett értékpapírok örökhagyónő által csupán zálogképen tétettek le a hitelező intézetnél.

III. Örökhagyónőnek 1905. június 30-án kelt végrendelete úgy alakilag, mint tartalmilag érvényesnek és az örökösödési jogviszony alapjául elfogadtatik. Egyúttal megállapítatik, hogy az abban végrehajtóul megnevezett még örökhagyónő előtt elhalt.

Ezek után, miután a halálesetfelvétel és a végrendeletből kitűnőleg ezen hagyatékban érdekelték ezen hagyatéki tárgyaláson mind megjelentek és közöttük az alábbiakban előterjesztendő kérelemhez képest úgy az örökösödési jog, mint az örökrészek tekintetében egyezség jött létre; ennél fogva általuk jegyzőkönyvbe vétetni kéretik a közöttük a hagyatéki vagyon megállapítása; az örökösök és örökrészek meghatározása, valamint a hagyaték átadása tekintetében létrejött következő:

„O s z t á l y:

I.

Örökhagyó hagyatéka a leltár szerint a következő vagyonrészről áll:

I. Cselekvő állapot.

Ingók és követelések 373,561.—

II. Szenvedő állapot 2,450.—

Tiszta hagyaték 371,111.—

azaz Háromszázhetvenegyzerszáztizenegy korona.

II.

Örökhagyó után, ki a halálesetfelvétel szerint özvegy állapotban halt el, hátramaradtak ugyancsak a halálesetfelvétellel igazolva, következő törvényes leszármazói: 1—7.

Örökhagyónőnek 1905. június 30-án kelt és fentnevezett leszármazói mint kötelesrészre jogosított törvényes örökösei által érvényesnek elismert és az örökösödési jogviszony alapjául elfogadott végrendelete alapján hagyatékában a következő öröklés foglal helyt:

A) H a g y o m á n y o k.

Örökhagyó gyermekei:

1. a) az előljárósági leltár 18., 19., 23., 24., 27. és 28. tételei alatti butorokat természetben 88.—

Átvitel K 88.—

Áthozat K 88.—

b) egy elsőrangú budapesti pénzüzetnél letéteményezendő 80,000 korona névértékű 4%-os magyar koronajáradék kötvénynek életfogytiglani haszonélvezetét az Ill. szab. szerint értékelve =	32,000.—	32,088.—
2. a leltár I—4. alatti váltótartozása beszámításával a fenmaradó összeget azaz 24000 koronát készpénzben		31,290.—
3. a leltár I—5. alatti kölcsön tartozásának elengedésében		51,000.—
4. Néhai hagyatéka előhagyományul készpénzben		12,000.—
5. előhagyományul készpénzben		12,000.—
6. előhagyományul készpénzben		10,000.—
7. kiskoru készpénzben		2000.—
azzal, hogy ezen gyámpénztárilag kezelendő összeg mindenkor a tőkéhez csatolandó kamatokkal együtt férjhezmenetelek, illetve nagykorúságának elértével lesz neki kiszolgáltatandó és hogy mennyiben ezen időpont előtt elhalálozna, helyébe atyja többi gyermekei lépnek egyenlő részekben		
összes hagyományok		<u>K 150,378.—</u>

B) Ö r ö k ö s ö k.

A tiszta hagyatékából 371,111.—

Az A) I—7 alatti hagyományok 150,378.—

levonása után fenmaradó hagyatéki vagyont K 220,733.— öröklék a végrendelet alapján örökhagyó következő leszármazói: 1—4. és pedig olyképp, hogy örökrésze 20.000 K-val kevesebbet tesz ki, mint a másik három örökösé, kiknek

örökrészei egyenlők, és hogy örökrészébe elsősorban beszámíttatik a leltár I—6. alatti 50.000 K tartozása, anélkül azonban, hogy amennyiben örökrésze az 50.000 K-t meg nem ütné, megtérítéssel tartozna;

továbbá olyképp, hogy a életfogytiglani haszonélvezetével terhelt 80.000 K n. é. 4°/o-os koronajáradék kötvényt az 1—4 alatti örökösök négy egyenlő részben öröklik és anélkül, hogy-nak ezen vagyonrészből való örökösödésbe fenti 50.000 K tartozása egészen vagy részben beszámítható lenne.

Megállapítatik, hogy a fenti hagyományokba és örökrészekbe a már fentebb meghatározott beszámításokon kívül semmiféle egyéb betudásnak vagy levonásnak sem osztályrabocsátás címén, sem bármely egyéb címen helye nincs.

Megállapítatik, hogy miután egy-egy leszármazó köteles részét a tiszta hagyaték $\frac{1}{14}$ — $\frac{1}{14}$ -ed része vagyis 26.507 K 85 fillért teszi, ennél fogva örökhagyónő valamennyi leszármazója részben hagyományaikkal, részben örökrészeikkel a kötelesrész meghaladó mértékben kielégítve vannak.

III.

A hagyaték az érvényesnek elismert végrendeleti öröklés és osztályegyezség jogcímén a fent megjelölt arányban és részesedés mellett: 1—4. mint igazolt örökösöknek a fent megjelölt hagyományokkal terhelt hagyatékbiroilag átadandó és kir. közjegyző a hagyatékban az alább felsorolandó rendelkezések értelmében leendő felosztásával megbizandó.

A hagyatéki kimutatás és mellékletei az örökösödési illetékeknek 14 napon belül leendő kiszabása és a budapesti VI. ker. kir. járásbirósággal való közlése végett a budapesti m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatalhoz átteendő.

Az átadás jogerőre emelkedése, illetve a fenti 14 nap eltelté után

1. a m. kir. állampénztár mint birói letéthivatal utasítandó, hogy az ott 1912. márczius 13-án birói letétnapló 243. sz. a. hitelesített 234.953 K 60 fill. n. é. kötvényt, 1912. márczius 16-án birói letétnapló 243. sz. a. bevételezett 1596 K készpénzt és a

szelvényekből még a kiutalványozás megtörténteig bevételezendő készpénzt szolgáltatassa ki kir. közjegyzőnek vagy igazolt helyettesének.

2. A Magyar Leszármazó és Pénzváltóbank lipótvárosi fiókja (V.) felhívandó, hogy a 386/1. szám alatt nevére fentartással kiállított betétkönyvre nézve a fentartást oldja fel és a könyv bemutatása ellenében fizesse ki az arra elhelyezett tőkét és kamatait kir. közjegyző vagy igazolt helyettesének; továbbá az ugyanott özv. letétében őrzött 40.000 K n. é. 4°/o-os Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztári záloglevelet tőzsdei áron legjobban adja el, elégítse ki magát az ezen letétet terhelő kölcsönkövetelés és kamatai tekintetében, a fenmaradó összeget pedig elszámolás mellett fizesse ki kir. közjegyzőnek vagy igazolt helyettesének.

3. kir. közjegyző megbizandó, hogy a fent megjelölt és neki kiutalt értékeket vegye át, az értékpapirokat, — a leltár 6. tétele alatti 50.000 K n. é. 4°/o-os Magyar koronajáradék kötvény kivételével — tőzsdei áron, illetve a leltár 7 és 8 alatti értékpapirokat, amelyek a tőzsdén nem jegyeztetnek örökös közbenjöttével szabad kézből legjobban adja el, vegye át a hagyomány tárgyát nem képező ingóknak általa szabad kézből leendő eladásából befolyt készpénzt is és ezek után eszközölje a felosztást az érdekeltek közbenjöttével a következő rendelkezések értelmében:

a) kifizetendők az összes kiszabandó örökösödési illetékek az illető hagyományos vagy örökös illetőségébe leendő betudás mellett;

b) kifizetendőknak az általa előlegezett, a 8. alszámú kérvényben felsorolt költségek és esetleges egyéb igazolandó és még ki nem fizetett leltárszerű hagyatéki terhek;

c) levonandók az eljáró kir. közjegyzőnek megállapítandó, valamint ezen felosztásért felszámítandó díj és költségei;

d) tőzsdei áron legjobban veendő 30.000 harmincezer korona n. é. 4°/o-os Magyar koronajáradék kötvény és a hagyatékban már meglévő 50.000 K n. é. ilyen kötvénnyel együtt eszerint összesen 80.000 nyolczvanezer korona n. é. ilyen kötvény letétbe helyezendő a Magyar leszármazó és pénzváltóbanknál Budapesten

egyenlő aránybani tulajdonosi minőségének kitüntetése mellett és azzal a rendeltetéssel, hogy ezen kötvények szelvényei mindenkori esedékesség alkalmával budapesti lakosnak mindaddig, míg életben van, költségmentesen kiszolgáltatandók, a költségekkel a tulajdonosok egy nyitandó folyószámlán mindenkor megterhelendők, maguk a letétben levő kötvények pedig, ha elhalálása igazoltatik, minden további eljárás nélkül négy egyenlő részben kiszolgáltatandók a fent nevezett tulajdonosoknak vagy jogutódaiknak, illetve kiskorú illetősége, ha ekkor még kiskorú volna, Budapest székesfőv. árvaszékéhez mutatandó be;

e) kifizetendő az előző pont szerint letétbe helyezendő költségek első szelvényének esedékességéig való 4% kamat 80,000 K után az örökhagyó elhalálásától számítva;

f) kifizetendő 24,000 huszonnégyezer korona hagyománya az örökhagyó elhalálásától számítandó 4% kamatokkal együtt, de ezen összeg terhére — figyelemmel örökségi jutalékának a kir. járásbíróóság 1912. V. 104. sz. végzésével javára 166 K tőke és jár. erejéig és 1912. V. 458. sz. végzésével javára 600 K tőke és jár. erejéig történt végrehajtási letiltására — elsősorban a nevezett bírósághoz az 1881: LX. t.-cz. 82. §-a értelmében letétbe helyezendő 500 K és 1500 K.

g) Eljáró kir. közjegyző ideiglenes hivatalos őrizetében veendő néhai hagyatéka részére 12,000 tizenkettőezer korona előhagyománya, ennek az örökhagyó elhalálásától számított 4% kamataival együtt;

h) kifizetendő 12,000 tizenkettőezer korona előhagyománya, ennek az örökhagyó elhalálásától számított 4% kamataival együtt, mely összeg azonban elsősorban a Magyar leszámítoló és pénzváltóbank lipótvárosi fiókjánál fennállott és az ott letett és örökhagyónő tulajdonát képezett záloglevelek eladásából kiegyenlített tartozásának törlesztésére fordítandó;

i) kifizetendő 10,000 tízezer korona előhagyománya, ennek az örökhagyónő elhalálásától számított 4% kamataival együtt;

j) gyámpenztári letétbe helyezendő kiskorú részére 2000 kettőezer korona hagyománya, ennek az örökhagyónő elhalálásától számított 4% kamataival együtt, a fent megállapított rendeltetéssel;

k) az így fennmaradó tömeg felosztandó a négy örökös között a fent megállapított arányban, illetve néhai jutaléka eljáró kir. közjegyző által ideiglenes őrizetbe veendő hagyatéka részére. A tömeghez azonban elsősorban hozzászámítandó a helyett a hagyatéki záloglevelek eladásából a Magyar leszámítoló és pénzváltóbank lipótvárosi fiókjánál kifizetett és a fenti h) alpont alatti előhagyományából nem törlesztett tartozási összeg, mely az ezek után eső örökségi jutalékba beszámítandó és megállapítandó, hogy ezek után még tartozik-e és milyen összeg megtérítésével a másik három örökösnek. Az ezen rendelkezések szerint teljesítendő felosztásról kir. közjegyző a budapesti VI. ker. kir. járásbíróáságnak 30 nap alatt jelentést tenni tartozik.

Miről értesítendők:

az átadás jogerőre emelkedése után.

Kelt Budapesten, 1912. május hó 20-án.

Eljáró kir. közjegyző díj és költségeit felszámítja:

- a) díjtátalány,
- b) jutalékok,
- c) bélyegek,
- d) osztálykivonatok írásdíja,

mely összegnek megállapítása kéretik.

Felolvastatott, helybenhagyatott és aláíratott.

Kelt mint fent.

Aláírások.

Felsőbirósági határozatok.

Közjegyzői rendtartás.

121. Az öröklésről való lemondás alatt az örökhagyóval törvényes öröklési kapcsolatban álló személynek a törvényes öröklésről az örökhagyó halála előtti lemondását értjük. Másrészt az öröklésről való lemondás csak akkor forog fenn, ha a szerződés a lemondó és az örökhagyó közt jön létre és éppen a lemondás érvényességéhez nem elég a lemondó egyoldalú kijelentése, hanem mint egyéb kétoldalú jogügylet létesítéséhez is szükséges a másik szerződő fél, vagyis az örökhagyó elfogadási nyilatkozata.

Az I. a. nyilatkozatból megállapítható, hogy alperes az abban foglalt lemondási nyilatkozatot nem a felperesekkel, hanem az örökhagyóval szemben tette meg, s így ez a nyilatkozat az öröklésről való lemondást foglal magában.

Igaz ugyan, hogy a nyilatkozatot csupán az alperes írta alá, ámde az örökhagyó az abba foglalt joglemondást már azáltal fogadta el, hogy az alperes által aláírt nyilatkozatot magához vette.

Minthogy ez a joglemondási nyilatkozat azon célzattal állíttatott ki, hogy örökhagyónak hagyatékához tartozandó ingatlanok, amennyiben az alperessel aznap kötött házasságból gyermek nem származnék, a hitvestársi öröklés mellőzésével az oldalrokonokra szálljanak, ennél fogva nyilvánvaló, hogy házastársak ezen nyilatkozattal vagyoni viszonyuk szabályozását célozták, s így annak érvényessége közjegyzői okirat felvételéhez fűződött. Helyes tehát az elsőbiróságnak az a jogi álláspontja, melylyel az I/a. nyilatkozatba foglalt lemondás érvénytelenítésével kimondotta, hogy az örökhagyó hagyatékában törvényes öröklésnek van helye. (Curia 1911. nov. 14. 2496. sz.)

*

122. A felperes keresetében a néhai D. J. örökhagyónak dr. B. F. turócszentmártoni kir. közjegyző által magyar nyelven közokiratba foglalt végrendeletét nemcsak azon az alapon kérte érvénytelennek kimondani, hogy az eljáró közjegyző nem tudott tótul, a végrendelező pedig csak ezen a nyelven értett, hanem amiatt is, mert az okirat nyelvét — a magyart — a végrendeleti tanúk sem értették. A felperesnek ezt az állítását az alperes nem tagadta.

Ilyen körülmények között az örökhagyó végrendelete érvénytelen.

Az 1879: XVI. t.-cz. 21. §-a, illetve az 1874. évi XXXV. t.-cz. 82. §-a értelmében ugyanis a kir. közjegyző által felveendő végrendeletek tekintetében, a közjegyzői törvény 82. §-ában külön megállapított érvényességi kellékeken felül, mint további érvényes-

ségi kellék, szükséges azoknak az érvényességi kellékeknek a megtartása is, amelyek a közjegyzői okiratokra előszabva vannak.

A most hivatkozott törvény 72. §-a értelmében azonban ezen általános kellékek szempontjából az ügyleti tanukra nézve még különösen az kívántatik meg, hogy közülük legalább az egyik írni és olvasni tudjon, hogy pedig az írni és olvasni tudás csakis az aláírt okirat nyelvére vonatkozhat és ennek következtében az említett kellékekkel bírónak csak az a tanu tekinthető, aki az okirat, a fenforgó esetben a végrendelet nyelvét bírja, magából a dolog természetéből és a törvény rendelkezésének céljából, nevezetesen abból következik, hogy a tanu csakis abban az esetben képes magán az okiraton a végrendelet alkotásakor igazolni azt, hogy az okiratnak felolvasott tartalma magának a végrendeletnek megfelelően van az okiratba felvéve, ha az okirat nyelvén írni és olvasni tud.

Ezt támogatja a magánvégrendelet tanuira vonatkozóan az 1874. évi XXXV. t.-cz. 72. §-ában foglalt rendelkezéssel lényegileg megegyező tartalommal 1876. évi XVI. t.-cz. 4. §-ának a birói gyakorlatban állandóan követett s a fentebb előadottaknak megfelelő értelmezése is, mert törvényértelmezési szabály az, hogy az azonos jogi célú szolgáló hasonló jogintézmények és rendelkezések lehetőleg azonosan értelmeztessenek.

Magából ebből az értelmezésből önként következik, hogy az ügyleti tanu hiányzó nyelvismeretét tolmács alkalmazása nem pótolhatja.

Az örökhagyó végrendelete ezen az alapon érvénytelennek mondatván ki, felesleges a felperes által felhozott egyéb érvénytelenségi ok elbirálása.

A másodbiróság ítéletének megváltoztatásával az elsőbiróság ítélete azoknál az okoknál fogva hagyatott helyben. (Curia 1912. április 1. 5062/1911. sz.)

*

123. Ha a közjegyző a hagyaték végleges lebonyolításáért jutalomdíjat kötött ki magának: az az újabb megállapodása, hogy a hagyaték véglebonyolítása előtt ismeretessé vált hagyatéki vagyონrész kipuhatólásáért annak felét köti maga részére, nemcsak az 1874: XXXV. t.-cz. 4. és 199. §-ának rendelkezéseibe ütközik s mint ilyen tilos és érvénytelen, hanem az az alperes hivatali állásának a tisztességét is érinti és mint ilyen az erkölcsi törvényeket is sérti. (Curia 1912. február 29. 4324/912. sz.)

*

124. Alperes a váltón látható P. Gy. utóda cég elfogadói aláírás valódiságát tagadván, azt adta elő, hogy ezt az aláírást a váltóra a cég jegyzésére nem jogosított férje, közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazás nélkül írta alá.

Az 1886: VII. t.-cz. 23. § b) pontja alapján házastársak közt érvényes váltói kötelezettség vállalására közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazás szükséges. Amennyiben tehát alperes cég tulajdonosának férje ily meghatalmazás nélkül írta a váltóra nejének cégét, ezen aláírással vállalt váltói kötelezettség a nejével, az alperes cég tulajdonosával szemben érvénytelen.

Közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazás nélkül, esetleg szóbeli vagy egyszerű meghatalmazás alapján a férj által a váltóra vezetett elfogadói aláírás, nejével szemben érvénytelen. Nem teszi érvényessé a vállalt váltói kötelezettséget az a körülmény, hogy a férj L. L. nem a neje polgári nevét, hanem annak kereskedelmi nevét írta rá a váltóra; mert figyelemmel a K. T. 10. §-ára, L. L.-né egyedüli tulajdonosa lévén az alperes cégnek, a cég aláírásával egyedül ő, mint cégtulajdonos van megjelölve és minthogy L. L. nevű cégvezetője alperes cégnek, alperes céget kötelezően a váltót csakis nejétől nyert külön meghatalmazás alapján írhatta volna alá, erre a külön meghatalmazásra pedig az 1886: VII. t.-cz. 23. § b) pontjának rendelkezése szintén kiterjed.

Ha tehát a megtagadott elfogadói aláírás az alperes cég tulajdonosának férjétől ered, ezen aláírás alapján alperes csak azon esetben lesz kötelezve, ha bizonyítja felperes, hogy az alperes cég tulajdonosa, L. L.-né, férjét a cég aláírásnak a váltóra vezetésére közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazással feljogosította. (Curia 1912. január 24. 646/1911. sz.)

Czégügyek. Váltóóvás.

125. Az elsőbíróság szabálytalannak tekintette az óvást, mert az óvatoló kir. közjegyző a váltót a felperes pénzügyi főkönyvelőjének mutatta be fizetés végett.

Minthogy azonban a főkönyvelő már állásánál fogva a pénzügyi intézet oly főtisztviselőjének tekintendő, kinél az intézet üzlethelyiségében a váltó fizetés végett érvényesen mutatható be és különös felhatalmazás nélkül is feljogosítottak kell tekinteni az óvásban foglalt nyilatkozat tételére, ennél fogva ki kellett mondani, hogy felperes az óvás szabálytalansága miatt keresetével el nem utasítható. (Curia 1912. febr. 7. 715/1911. sz. a budapesti tábla indokainak hhagyásával.)

A közjegyzői gyakorlatot érdeklő jogesetek.

126. Az alapítvány létesülése nem függ az alapítólevél bemutatásától s ennek a kormányhatóság általi előzetes jóváhagyásától, hanem a végrendelet intézkedése által a kormányhatóság közreműködése nélkül jogi létet nyer. (Curia 1912. február 1. 5740/911. sz.)

127. A kir. Curia joggyakorlata szerint az 1876: XVI. t.-cz. 2. §-a akként értendő, hogy a nyereségvágyból elkövetett bűncselekmény — büntett, vétség, kihágás — miatt jogerősen elítélt egyén büntetésének kitöltése s azon időtartam letelte után, melyre politikai jogainak gyakorlása felfüggesztetett, végrendeleti tanúképeségét visszanyeri. (Curia 1912. január 25. 3741/911. sz.)

*

128. Ha az örökgyó nem ismeri a végrendelet nyelvét, habár az okiratot sajátkezűleg írta alá, a végrendelet alaki kellékek tekintetében nem az 1876: XVI. t.-cz. 5. §-ának, hanem ezen törvény 6. §-ának rendelkezése alá esik. (Curia 1911. decz. 13. 2925/1911. sz.)

*

129. Jogszabály, hogy a gyermekek, illetve leszármazók javára, habár különböző időben tett ajándékozások a kötelesrész szempontjából az előre adott érték tekintete alá esnek, következésképpen az ilyen megajándékozottak az ajándékozások sorrendjére való tekintet nélkül a kötelesrész kifizetéseért felelősek; azonban míg az öröklési kapcsolatban álló leszármazók csak az öröklésrészüket meghaladó érték arányában felelnek, addig az öröklési kapcsolaton kívül álló kedvezményezett a részére jutott egész vagyon arányában szavatol a kötelesrésznek megfelelő érték kiadásáért. (Curia 1911. decz. 12. 3513/911. sz.)

*

130. A férj által nejének ajándékozott vagyon a nő szerzeményét képezi és halála után abból az elidegenített ági érték a férjjel szemben is pótlendő. (Curia 1912. január 30. 3724/911. sz.)

*

131. Nincs olyan jogszabály, mely az örökösödési szerződésnek hatályon kívül helyezését arra az esetre feltétlenül kizárná, ha az átadó felek egyike már elhalt volna, sőt épen az a jogszabály, hogy bontó feltétel beállta és hálátlanság esetén, és amennyiben az intézkedések nem correspectiv jellegűek, úgy a kölcsönös végrendelet, mint az örökösödési szerződés felbontható. (Curia 1912. jan. 10. 3449/911. sz.)

*

132. A hozománynak törvényen alapuló rendeltetése, hogy a házassági terhek könnyebb viselésére szolgáljon. Az egymástól különélő, közös háztartásban nem levő házastársaknak csakis jogi-

lag fennálló házasságában a hozomány nem szolgálhatja azt a különlegesen megjelölt célt, amelyre egyedül rendelve van. Ebből önként következik, hogy a még át nem adott hozomány és a hozománynak még át nem adott kamata iránti követelésnek jogszerű érvényesítése ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az érvényesítés idején a házastársak közös háztartásban folytassák a házassági életközösséget, s illetve hogy abban az időben, amelyre a kamat igényeltetik, még együtt éltek legyen. (Curia 1912. decz. 12. 3727/911. sz.)

*

133. Az ajándékozási ígéretnek, aminőnek a hozomány adása iránti ígéret is tekintendő, érvénye vagy az abból eredő kereseti jog különös alakszerűséghez nincs kötve; így az állandó bírói gyakorlat abban az irányban alakult ki, hogy az ajándékozási ígéretből is bíróilag érvényesíthető kötelem származik, ha az komolyan tétetett, s a megajándékozott részéről elfogadtatott. (Curia 1912. márczius 6. 4133/1912. sz.)

*

134. Az írott hitbér jogi természeténél fogva a férj által halála esetére a neje részére tett ajándékozásnak lévén tekintendő, mint ilyen az özvegyi jog kielégítése szempontjából az özvegy terhére számításba veendő, ha a beszámítással való juttatás célzata a fenforgó körülményekből megállapítható. (Curia 1911. decz. 12. 2655/911. sz.)

*

135. Amennyiben az anya végrendeletében férjének fia fölötti apai hatalmának sérelmére is rendelkezett: a bíróság csak a végrendelet érvényességének kérdésében határozhat, ellenben az apai hatalom kérdésében a határozathozatal a gyámhatóság hatáskörébe tartozik. (Curia 1912. február 13. 3846/911. sz.)

*

136. Életfogytig tartó szabad lakás és ellátás szolgálma nem terjedvén ki az ingatlan korlátlan haszonélvezetére: az a megítélt kötelesrész azonnali kifizetését ki nem zárja. (Curia 1911. márcz. 5. 4332/911. sz.)

*

137. Az örökség után az elvont haszon csak a kereset indítástól ítélt meg, ha örökhatározó elhalálozásától hosszabb (14 évi) idő folyt le és az alperes a végrendelet alapján jóhiszeműen birtokolt. (Curia 1912. febr. 20. 3985/911. sz.)

*

138. Ha a férj vagyona egy részét életében nejére ruházta, ez az átruházás nem érinti a nőnek a férje hagyatékával szemben az osztrák polgári törvénykönyv 758. §-ában szabályozott örökösödési jogát; mivel az élők közt létrejött ajándékozási szerződés nem tartozik az idézett 758. §-ban taxative felsorolt ama jogcímek közé, amelyekben a túlélő házastársat e szakasz szerint megillető egynegyedrésnyi örökrészbe beszámításnak van helye. (Curia 1912. február 20. 3961/910. sz.)

*

139. Az unoka hagyatékára, ennek atyját megelőzően a nagyanyának nincs kereseti joga, ha a hagyatékban tőle, vagy ágától eredő ági vagyon létezését nem igazolja. (Curia 1912. február 27. 4160/1911. sz.)

*

140. Az olyan végrendelet, melyen a tanuk csak ezt igazolják: „felolvasás után a felek helyesnek ismerték el és aláírták a tanuk jelenlétében“ érvénytelen, mert nem felel meg az 1876:XVI. törvénycikk 6. §-ában előírt érvényességi alakszerűségeknek. (Curia 1912. február 20. 3994/911. sz.)

*

141. Az örökbefogadott kiskorúnak édesanyja jogosítva van az örökbefogadási szerződést eredeti érvénytelenség alapján megfámadni, mert a szerződés az ő volt gyámi hatalmát érinti. (Curia 1911. nov. 28. 2751/911. sz.)

*

142. Az a körülmény, hogy az egyik házastárs halála után annak hagyatéka letárgyalatott és bíróilag átadatott, nem akadályozza a leszármazókat abban, hogy az életben lévő szülő vagyonából az elhalt szülő közszerzeményét követeljék, de ennek meghatározásánál az elhalt szülő átadott hagyatéka is figyelembe veendő, mert a közszerzemény létezése, mennyisége és értéke nem egyes vagyontárgyakból, hanem a házastársak összvagyonából állapítandó meg. (Curia 1911. decz. 7. 3057/1911. sz.)

*

143. Az apa és fiú ellenérdekű özvegyi jogainak összetalálkozása esetében a fiú özvegyét megilleti ugyan a férjére az apáról, anyja özvegyi jogával hárult vagyonjuttalékra a haszonélvezeti jog, de csak annyiban, amennyiben az apa özvegyének özvegyi joga elsősorban kielégíthető; amit nem akadályozhat az a körülmény, hogy a fiú, míg élt, nem kérte anyja özvegyi joga korlátozását, mivel a korlátozás joga az ő özvegyét is megilleti. (Curia 1911. nov. 29. 2746/1911. sz.)

*

144. Nem válik érdemtelenné és férje halála után annak hagyatékára özvegyi haszonélvezeti jogát szabadon érvényesítheti az a nő, ki férjét elhagyta és hozzá többé vissza nem tért ugyan, de az elhagyásra a férj magatartása adott okot és ez tette indokoltá a visszatérés megtagadását is. (Curia 1911. december 7. 2810/911. sz.)

*

145. Az örökhagyó által alkotott végrendeletben a házastárs javára az egész hagyatékra rendelt haszonélvezet a kötelesrész sérelmére nem lehet; ennél fogva a kötelesrészre jogosult leszármazó követelheti, hogy a hagyatékából őt illető és a kötelesrészének megfelelő jutalék neki a haszonélvezettől menten adassék ki. (Curia 1911. decz. 5. 2758/911. sz.)

*

146. Jogszabály ugyan, hogy a kötelesrész az özvegyi haszonélvezettől mentesen adandó ki, azonban ez a szabály nem nyerhet alkalmazást abban az esetben, ha a hagyaték jövedelme nem tesz ki többet, mint amennyi az özvegy ellátására szükséges, mely esetben a kötelesrész csak az özvegyi haszonélvezet megszűnte után nyer kielégítést. (Curia 1911. december 5. 3329/911. sz.)

*

147. A szülő által megajándékozott gyermekek a kötelesrészre jogosított gyermek kötelesrészéért egymásközt a nekik örökrészükön fölül ajándékozott értékek arányában, a kötelesrészre jogosított gyermekkel szemben pedig az örökrészüket meghaladó ajándékozott értékkel egyetemlegesen felelnek; ez alapon a kötelesrészért az a gyermek, ki örökrészén felül olyan értékkel van megajándékozva, mely a kötelesrészt fedezi, egyedül is marasztható. (Curia 1911. december 6. 2747/911. sz.)

*

148. A megajándékozott leszármazó csak az örökrészét meghaladó ajándék értéke erejéig felelős a kötelesrészért. (Curia 1911. november 14. 2051/911. sz.)

*

149. Unoka hagyatékából a nagyszülő kötelesrészt nem követelhet azon a jogon, hogy ő gyermeke után kötelesrészre hivatott volt, ha a gyermeke utáni törvényes öröklésből őt gyermekének lemenője kizárta. (Curia 1911. nov. 15. 3446/911. sz.)

*

150. Azt az értéket, melyet a szülő egyik gyermekének a gazdasága körül kifejtett fáradozása és tevékenysége s ekként érdemei megjutalmazása céljából juttatott: a szülő halála után a megjutalmazott gyermek osztályra bocsátani nem köteles. (Curia 1911. december 6. 2753/911. sz.)

*

151. Ha örökhagyó végrendeletében fiát örökössé, özvegyét pedig a fia elhalálása esetére utóörökössé tette s a hagyatéki tárgyaláson a fiú az özvegy örökösödési igényeiket egyezségileg rendezték, anélkül, hogy a fiú elhalálása esetére végrendeletileg biztosított utóörökösödési jogát az özvegy érvényesítette volna: a fiú később bekövetkezett elhalálása után ennek hagyatékára az apa özvegye végrendeleti utóörökösödési jogát többé nem érvényesítheti. (Curia 1911. decz. 5. 3434/911. sz.)

*

152. Az 1876: XVI. t.-cz. 6. §-ának helyes értelmezéséből következik, hogy a végrendeletet a végrendeleten szereplő tanuk egyikének kell felolvasni; ha tehát a végrendeletet valamelyik szintén jelen volt, de a végrendeleten tanuként nem szereplő személy olvasta fel: a végrendelet érvénytelen. (Curia 1911. nov. 23. 2249/911. sz.)

*

153. Az írni nem tudó végrendelező az aláírást úgy is teheti, hogy a feléje nyújtott tollszárat megfogja és neve elé a néviró teszi meg a keresztjegyét. (Curia 1911. nov. 28. 2607/1911. sz.)

*

154. A közös végrendelet csak akkor bír öröklési szerződés jellegével, ha a végrendelezők a visszavonás jogáról lemondanak, minél fogva az ilyen közös végrendelet egyoldaluan vissza nem vonható. Minden más közös végrendelet, még akkor is, ha kölcsönös és viszonos intézkedéseket is tartalmaz, a házastársak életében mindegyik házastárs által a másik házastárs tudta s értesítése nélkül egyoldaluan is visszavonható; ilyen esetben azonban a kölcsönös és viszonos végrendelet egészben hatályát veszti. (Curia 1911. nov. 14. 2960/911. sz.)

*

155. A királyi jóváhagyással ellátott hitbizományi alapítólevélben megállapított jogutódlási rendelkezéssel szemben nem jöhet tekintetbe az alapítóknak korábban kelt, de királyi jóváhagyást nem nyert végrendeletében megállapított és az alapítólevélből eltérő

öröklési rend, még akkor sem, ha a királyi jóváhagyást kérő örökösök az alapítólevél kelte után létrejött egyezségben a végrendeleti intézkedéseket magukra nézve kötelezőknek elfogadták. (Curia 1911. decz. 19. 5191/911. sz.)

*

156. A családi kötelékhez szorosan tartozó egyének közt létesült ügyletek harmadik személyek irányában rendszerint csak annyiban hatályosak, amennyiben nem sértik ezeknek az ügylet létesültekor már fennállott vagyoni igényeit. (Curia 1911. október 31. 1303/911. sz.)

*

157. A kongregációk tagjai nem ünnepélyes szerzetesi, hanem csak egyszerű fogadalmat tesznek; ez okból vagyonszerzési és a vagyonuk fölött élők közt és halálesetére való rendelkezési jogukat el nem veszítik. Az ünnepélyes fogadalmat nem tevő szerzetesi testületekre pedig az 1715: CII. tcz.-nek a befogadásra vonatkozó rendelkezése ki nem terjedvén, a befogadás hiánya szerzőképeségüket ki nem zárja. (Curia 1912. január 23. 3305/911. sz.)

*

158. Ha az örökhagyó végrendeletében akként intézkedett, hogy az örökös magtalan elhalálózása esetére utóörököst rendelt, s a hagyatéki tárgyaláson az érdekeltek közt a végrendelet alapján egyezség jött létre: az örökös azon az alapon, hogy neki utóbb gyermeke született s így magtalanul már nem halhat el, a végrendeletet meg nem támadhatja s az utóöröklési rendelkezések hatályon kívül helyezését sikerrel nem kérheti. A magtalan elhalás értelme az, hogy halálakor ne legyenek leszármazói. (Curia 1911. december 13. 2816/911. sz.)

*

159. A törvénytelen gyermek és anyja közt fenforgó vérségi és rokonsági kapcsolatból következik, hogy a törvénytelen gyermek hagyatékában — leszármazók hiányában — az előbb elhalt anyja jogán az anyának mind törvénytelen, mind törvényes gyermekei, vagyis örökhagyó testvérei örökölnék. (Curia 1911. december 28. 2892/911. sz.)

*

160. A kötelesrészre jogosult szükségörökös még azon esetben is, ha neki a végrendeletben kötelesrészét meghaladó vagyon lett juttatva, de a juttatás feltételhez, vagy korlátozáshoz köttetett, anélkül azonban, hogy e feltétel a kötelesrészre való szorítás lenne, a kötelesrészének megfelelő vagyonjuttaléknak minden korlátozástól

mentes kiadását azonnal követelheti és csak az ezen felül fennmaradó vagyona köteles a végrendeleti feltétel fennállását túrni. (Curia 1911. december 20. 3005/911. sz.)

*

161. Az a leszármazó, ki az örökhagyó által törvényes örökrészét meg nem haladó értékű ajándékozásban részesült: a kötelesrészért felelőssé nem tehető. (Curia 1911. decz. 13. 3059/911. sz.)

*

162. A végrendelet megtámadása és csak másodsorban a kötelesrész kiadása iránt indított keresettel szemben a felperes által előre kapott érték beszámítása tekintetében emelt alperesi kifogás csak akkor döntendő el, ha a végrendelet nem semmisített meg, kötelesrész megítélésének van helye. (Curia 1912. január 10. 2841/911. sz.)

*

163. Az özvegyi jogra érdemtlenné válik a nő, ki a házasság fennállása alatt más férfival Amerikába ment és ott, valamint visszatérése után is azzal együtt élt; habár a válóper a férj halála miatt be nem fejeztetett. (Curia 1912. január 16. 3227/911. sz.)

*

164. A H. H. T. 94. § 2-ik bekezdése szerint: „a nem vétkes nő férje nevét a házasság felbontása után is megtarthatja, ha ezen akaratát a perben kifejezte.“ Egybevetve ezen rendelkezéssel e § utolsó bekezdésének azt az intézkedését, hogy „a bíró köteles a nőnek ezen jogát a felbontó ítéletben kimondani“, kétségtelen, hogy a per folyama alatt nem érvényesített, a név viselésére vonatkozó igény, a per befejeztével elenyészik s a névviselésre a nem vétkes nő utóbb az ítélet meghozatala után fel nem jogosítható, még az ellenfél beleegyezésével sem. (Curia 1912. április 12. 5743/911. sz.)

*

165. Felperesek az 1885. évi október hó 3-ik és az 1887. évi július hó 3-ik napjain megtartott hagyatéki tárgyalások alkalmával úgy a hagyatéki leltárban felvett ingóknak ott kitüntetett becsértékét, mint a hagyatéki terhek összegét és fennállását kifejezetten elismerték, ezzel az elismerésükkel szemben pedig csak az esetben vitathatnák sikerrel azt, hogy a hagyatéki ingók a leltárban kitüntetett értéknél magasabb becsértékekkel bírtak, s hogy a kitüntetett hagyatéki terhek fenn nem állottak, ha bizonyították volna, hogy az ingók értékére s a hagyatéki terhek fennállására nézve meg-

tévesztve lettek, ezt azonban a felperesek nem is állítják. A telepítvényest a telepítvényes birtok nem tulajdonul, hanem csak megváltási joggal haszonélvezetül illeti meg s ekként az örökhagyó néhai T. János hagyatéki vagyonául a zimándközi 75. számú betétben felvett, s a m. kir. államkincstár tulajdonát képezett ingatlanok meg nem állapíthatók, s hagyatéki vagyonát csak az ezen ingatlanokra vonatkozó, s az 1873. évi XXII. t.-cikkben a telepítvényesek javára megállapított s törvényileg biztosított megváltási jog képezte, s az a körülmény, hogy az örökhagyó elhunytá után az ingatlanok birtokában maradt elsőrendű alperes a nevével együtt az örökhagyó által birt telepítvényes birtokot a föld tulajdonosától megváltotta s örök tulajdonul megszerezte, felpereseknek, mint örökösöknek nem állapít meg jogot ahhoz, hogy az ingatlanoknak, a vételár aránylagos megtérítése mellett, hagyatéki vagyonul leendő megállapítását kérelmezhessek, mert az egyik örökös által gyakorolt megváltás, ellenkező megállapodás hiányában, a többi társörökösöknek javára nem szolgál, s a megváltott ingatlanokat hagyatéki vagyonná nem teszi, s mert az a körülmény, hogy 1887. évi július hó 3-ik napján az osztályos egyezség nem valamennyi örökösrel jött létre, a másodrendű felperessel létesített egyezsége befolyással nem bír. (Curia 1912. ápr. 24. 5506/1911. sz. a nagyváradi tábla indokainak hahagyásával).

*

166. A per adataival bizonyítva van, hogy az örökhagyó a felperesnek közös apától G. F.-tól a bobdai 37. sztkvi ingatlanok egy részét örökölte, amelyet az E. alatti szerződés szerint 1880. évi december hó 16-án 820 koronáért eladott; ez az ági érték tehát az örökhagyó után maradt hagyatéki vagyont elsősorban terheli, tekintet nélkül arra, hogy ez az érték megvolt-e akkor, amikor örökhagyó az alperessel házasságra lépett, vagy pedig, hogy ez az összeg a hagyatéki ingatlanokba befektetett-e, mert mindaddig, míg az ági vagyon a hagyatékból az ági örökösnek ki nem adatik, szerzeményről s így hitvestársi öröklésről szó nem lehet. (Curia 1912. ápr. 13. 5192/1911. sz.)

*

167. Örökhagyónak hagyatéka 19,478 K 80 fillért, az örökhagyónak különvagyona 9621 K 49 fillért, a felperes hozománya pedig 625 K 40 fillért tett ki; minthogy azonban az örökhagyó halálakor a házastársakat közösen terhelő tartozások fenn nem állottak s így a hagyatéki teher (892 K 65 f.) egyedül az örökhagyó szerzeményét terheli és minthogy az 1830 : XXII. t.-cz. 85. §-a és a Hk. I. R. 96. címe értelmében a helyesen 84. K-ban megállapítandó hitbér is nem a közszerzemény, hanem egyedül

az örökhagyó férj szerzeményének terhére esik s minthogy végül a közszerzemény kiszámításánál az e részben figyelembe veendő összvagyonból elsősorban kielégítendő közös tartozások levonása után mindkét házastársnak a külön vagyona adandó ki és csak a megmaradó érték esik a közszerzeményi megosztás alá, ez elvek alkalmazásával a jelen esetben a felperes közszerzeménye (19,484.80 — a különvagyon: (9,621.49 + 625.40 =) 10,246.89 = 9227.91 : 2 =] 4613 K 95 fillért tesz ki. Ami a felperes özvegyi jogát illeti, a kir. Curianak az a jogi álláspontja, hogy az özvegyi jog az özvegyiség tartama alatt is elenyészhetik akkor, ha ez időben a nő olyan magaviseletet tanúsít, amelynélfogva férje életében sem tarthatna tartásra igényt. Az özvegyi jog ugyanis lényegében nem egyéb, mint a férjet terhelő nőtartásnak az örökösökkel szemben a törvény által megszabott korlátokon belül való elismerése, maga a nőtartás pedig olyan erkölcsi követelményektől függ, amelyeket a nő joghátrány nélkül nem sérthet, még pedig a férj halála után sem, mert különben a férj halála után olyan előnyökben részesülhetne, amelyeket férje életében feltétlenül elveszítene és mert ilyen módon nem felelne meg a törvény és a birói gyakorlat irányelveinek, ha az özvegyi jog olyan körülmények között is fentartatnék, amelyek között az különben megszerezhető nem volna. Ezen jogi állásponton most már a kir. Curia mindkét alsóbiróság ítéletének e részben megváltoztatásával, felperest az özvegyi jognak az 1840 : VIII. t.-cz. 18. §-a alapján való megállapítása iránt támasztott keresetével azért utasította el, mert amiként azt az alsóbiróságok helyesen megállapították, felperes férjének halálát követő rövid időre L. G.-ral ágyassági viszonyba állt össze s a társával házasságot kötni csak azért nem akar, mert különben özvegyi haszonélvezeti jogát elveszítené és mert felperes ezzel a magatartásával a férje után őt törvény alapján különben megillető özvegyi jogra vonatkozó igényét, mint erre érdemtelen, elveszítette. (Curia 1912. május 14. 260. sz.)

*

168. Az üzlet tartozásaiért az 1908 : LVII. t.-cz. 1. és 2. §-ain alapuló felelősség csak akkor terheli az üzlet megszerzőjét, ha az üzlet szerződés útján ruháztatik át; de nem forog fenn az id. törvény értelmében üzletátruházás, ha az üzlettulajdonos halála folytán örökösöknek egyike a többi örökös hozzájárulásával az üzletet saját neve alatt folytatja. Az örökös azonban az örökhagyó tartozásaiért öröksége erejéig felelős. (Curia 1912. márczius 14. 578/911. sz.)

*

169. A kifogásokban azért kérték alperesek a sommás végzés hatályon kívül helyezését, mert a váltó alapján, annak kellékhányos

volta miatt, felperes a váltói jogok érvényesítésére nem jogosult. Ez a kifogás alapos. Ugyanis a kereseti váltó az idegen váltó alakjával bír, amelyben azonban a kibocsátói minőségben szereplő felperes rendelvényszerző is a váltót elfogadott intézvényezettéket jelöli meg e szavakkal: „fizessen Ön ezen váltónál fogva saját rendeletére.“ A felperes tanukkal kívánta bizonyítani, hogy a váltóra csak tévedésből írta a: „saját rendeletemre“ helyett a: „saját rendeletére“ kifejezést, ami nyilvánvaló a bizonyítani szándékolt azon körülményből is, hogy a kereseti váltó előzőiben mindenütt a „saját rendeletemre“ szó foglaltatott. A kir. törvényszék azonban a bizonyítás elrendelését mellőzte; mert a váltóra alapított követelés magában a váltólevélben lévén megtestesítve, a váltónak közforgalmi rendeltetéséből is folyik a törvényes gyakorlat által elfogadott az a jogszabály, hogy a váltót abban az alakjában kell bírálni, aminővel az a kereset beadása idején tényleg bír és miután a felperes váltójogi igényét nem az előző alapváltóra, hanem a kereseti váltóra alapítja, közömbös az, hogy a per tárgyát nem képező előző alapváltó minő tartalommal bír? (Curia 1912. ápr. 23. 938/1911. sz. a kassai t.-szék indokainak helybenhagyásával.)

Közlemények.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Orsz. Egyletének központi bizottsága f. hó 22-én d. u. 6 órakor Szabó Albert elnök közjegyzői irodájában (VIII. Muzeum-körút 2.) ülést tart.

*

Ismeretlen helyen egy évnél rövidebb idő óta távollevő és így az 1877:XX. t.-cz. 28. §-ának d) pontjában jelzett gondnokság alatt nem álló egyénnel szemben a gyermek-tartási költségek megállapítása iránti gyámhatósági eljárás.

A belügyminister 156956/VIII. a. 1912. sz. a. folyó évi április hó 15-én a következő körrendeletet intézte valamennyi árvaszékhez:

Több esetben kérdés tárgyává tétetett, hogy a gyámhatóságok az 1877:XX. t.-cz. megfelelő rendelkezésének hiánya miatt mily eljárást kövessenek a kiskorúak után felmerülő tartási és nevelési költségek megállapítása tekintetében oly ismeretlen helyen távollevővel szemben, aki még nincs egy év óta távol és így az 1877:XX. t.-cz. 28. §-ának d) pontja értelmében gondnokság alá még nem helyezhető.

Ily felterjesztésekre az szolgáltatott okot, hogy az árvaszékek sok esetben tapasztalták, hogy a kivándorolt egyének a hátrahagyott családtagok megélhetésére szolgáló ingatlanukat külföldi tartózkodásuk ideje alatt megterhelték vagy eladták, minek következtében az itt hagyott kiskorú gyermekek is nélkülözéseknek vannak kitéve és mások segélyére szorulva, esetleg a község terhére esnek.

Igaz ugyan, hogy az 1887:XX. t.-cz. ily esetre világos és határozott rendelkezést nem tartalmaz, de a bíróságoknak hasonló esetekben követendő eljárását szabályozó törvényes rendelkezésekből (1868:LIV. t.-cz. 268. §, 1911:I. t.-cz. 176. §) vont joghasonlatosság alapján az igazságügyi minister úrral egyetértőleg a kiskorúak érdekeit mégis megóvhatónak vélem akként, hogyha az árvaszék ily esetben a távollevő részére a bekövetkezett elkerülhetlen szükségre való tekintetből is, és pedig esetleg az ügyész személyében ügygondnokot rendel és ennek közbejötté mellett az 1877:XX. t.-cz. 13. §-ának 3-ik bekezdésében előírt módon az idézett § 4-ik bekezdéséhez képest jár el, mert a törvény 263. §-ának rendelkezése szerint a gyámoltak és gondnokoltak szellemi és anyagi érdekeinek megóvása és előmozdítása a gyámhatóság legfőbb feladata lévén, nem lehet csupán a törvénynek hiányossága indokából elzárkózni a kiskorú gyermekek anyagi, sőt legtöbb esetben létérdekeinek, egyébként az 1877:XX. t.-cz.-ben lefektetett jogelvek szellemében való biztosítása és megóvása elől különösen akkor, midőn az erre irányuló gyámhatósági eljárás sem törvényes rendelkezésekbe, sem pedig mások szerzett jogaiba nem ütközik.

A marasztaló határozatban — a konkrét esethez képest — az is kijelenthető lenne, hogy az jogerőre emelkedés bevárása nélkül hajtandó végre.

Az ekként megállapított tartási és nevelési költségek telekönyvi biztosítása iránt ezután intézkedés tehető.

Mindezekről az árvaszéket tudomás végett értesítem.

*

Az özvegyi jog a házalóiparban. (Kereskedelemügyi minister 84273/1911. sz. határozata.) B. város tanácsa H. B. lakost ama kérelmével, hogy elhalt férje ószeresiparát az 1884:XVII. t.-cz. 40. §-a értelmében özvegyi jogon tovább folytathassa, elutasította. A m. kir. kereskedelemügyi minister e határozatot a nevezett

folyamodó részéről a törvényes határidőben benyújtott folyamodás következtében felülvizsgálat alá vette. Ennek eredményéhez képest az idézett másodfoku határozatot az alábbi indokoknál fogva harmadfokulag megváltoztatta s nevezettnek az ószeresipar özvegyi jogon való továbbfolytatása iránti bejelentését tudomásul véve, megengedte, hogy nevezett a szóban levő ipart özvegyi jogon tovább folytathassa.

Igy határozott a kereskedelemügyi minister azért, mert az 1884: XVII. t.-cz. 183. §-a taxative felsorolja azon foglalkozásokat, melyek az ipartörvény rendelkezései alá nem esnek, ezek közt pedig szerepel ugyan a házalókereskedés, de nem szerepel a házalókereskedésnek semmiesetre sem minősíthető ószeresipar, mihez képest kétség nem foroghat fenn arra nézve, hogy az ószeresipar is az 1884: XVII. t.-cz. rendelkezései alá vonandó.

Ugyazon t.-cz. 10. §-ának rendelkezéseiből kifolyólag pedig az ószeresipar engedélyhez kötött iparnak tekintendő, amennyiben ezen szakasz az engedélyhez kötött iparágak között sorolja fel a zsidókereskedést, amelynek körébe az ószeresség annál is inkább vonandó, mert a két foglalkozás lényegében megegyező s közöttük a bevásárlás módját illetőleg is legfeljebb csak annyiban van különbség, hogy amíg az ószeres házról-házra járva gyűjti az ócska tárgyakat, addig a zsidókereskedő ugyane foglalkozást állandó telephelyén gyakorolja s ezek szerint az 1884: XVII. t.-cz. 40. §-ának alkalmazhatósága szempontjából a zsidókereskedés- és az ószeresipar között különbség nem tehető.

Végül minthogy az 1884: XVII. t.-cz. 40. §-ának értelmében ama bejelentésének tudomásulvétele, miszerint elhalt férje iparát özvegyi jogon tovább folytatni kívánja, csakis a személyes megbízhatóság igazolásától tehető függővé, e személyes megbízhatóság pedig nevezett folyamodót illetőleg igazolva lett, ennél fogva nevezett folyamodó ezen bejelentése tudomásul vétetett, illetve azon kérése teljesített, hogy elhalt férje ószeres iparát özvegyi jogon tovább folytathassa.

*

Személyi hírek. *Pongrácz Kálmán* nyitrai és dr. *Pongrácz Géza* galgóczi kir. közjegyzők kölcsönösen átheiyeztettek. Dr. *Janits Imre* esztergomi kir. közjegyzőnek Ő Felsége a kir. tanácsosi címet adományozta.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre . . . 10 kor. Félévre . . . 6 „	Felelős szerkesztő: Dr. HOLITSCHER SZIGFRID budapesti kir. közjegyző.	Szerkesztőség és kiadó- hivatal Budapest, VI, Andrásy-út 9.
--	---	---

Tartalom. Az egységes birói és ügyvédi vizsgáról szóló törvényjavaslat tervezete. — Elnöki iktató. — A hagyatéki osztálykivonatok tárgyában kibocsátandó igazságügyministeri rendelet. — Felsőbirósági határozatok. — Közlemények.

Az egységes birói és ügyvédi vizsgáról szóló törvényjavaslat tervezete.

(A budapesti kir. közjegyzői kamarának dr. Charmant Oszkár bpesti kir. közjegyző által szerkesztett előterjesztése az igazságügyministerhez.)

Nagyméltóságú Minister Ur! Kegyelmes Urunk! Folyó évi február 14-én T. 179/14. szám alatt kelt megtisztelő felhívása folytán van szerencsénk az egységes birói és ügyvédi vizsga tárgyában készült törvényjavaslat előadói tervezetére vonatkozó előterjesztésünket a következőkben megtenni:

Az ügy alapeszméje, mint célja és kidolgozása szerint kitünő munkálatnak csak egy és pedig nem is lényegre tartozó részletintézkedése ellen van észrevételünk, ezt azonban, mint a közjegyzői törvénnyel össze nem férőt és a közjegyzői intézményre súlyosan sérelmet, a legnagyobb nyomatékkal kell hogy nehezményezzük.

Értjük a tervezetnek azt a rendelkezését, mely szerint azokról, akik a joggyakorlatot kir. közjegyzőknél töltik, az ügyvédi kamara vezet lajstromot (14. §), ezeknek joggyakorlatáról az ügyvédi kamara állít ki tanusítványt (18. §), és ezek felett a fegyelmi biráskodást az ügyvédi kamara fegyelmi birósága gyakorolja (191. §).